

ΑΦΙΕ-
ΡΩΜΑ

ΠΡΟΒΑΤΑ ΜΕ... GPS ΣΤΟ ΜΕΤΣΟΒΟ

Καινοτόμο πρόγραμμα καταγράφει, μεταξύ άλλων, τις διατροφικές τους προτιμήσεις, για να εξαχθούν πολύτιμα συμπεράσματα σχετικά με το αν η εκτροφή τους μπορεί να λειτουργήσει ως εναλλακτικός τρόπος πρόληψης πυρκαγιών.

Γιώργος Μακρής

Αντί για το κλασικό «κουδούνι», τα πρόβατα της οικογένειας Τόλια που βόσκουν στα λιβάδια και στα δάση του Μετσόβου έχουν στον λαιμό τους κολάρα με... GPS. Σε καθημερινή βάση, επιστήμονες του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συλλέγουν πολύτιμα δεδομένα για τα πρόβατα της ελληνικής Καλαρρύτεικης φυλής, από τη χιλιομετρική απόσταση που διανύουν μέχρι

ποια φυτά προτιμούν για την διατροφή τους, με ιδιαίτερη έμφαση σε εκείνα που μπορούν να λειτουργήσουν ως καύσιμη ύλη.

Από το καινοτόμο αυτό πρόγραμμα οι επιστήμονες προσβλέπουν στη συλλογή πολύτιμων πληροφοριών, που θα οδηγήσουν στη γενετική βελτίωση των αιγοπροβάτων ελληνικών φυλών αλλά και θα δείξουν κατά πόσο η εκτροφή τους

μπορεί να εξελιχθεί σε εναλλακτικό τρόπο πρόληψης πυρκαγιών με ελεγχόμενη βόσκηση σε δασικές περιοχές.

**13 ΧΩΡΕΣ, 27 ΦΟΡΕΙΣ, 5.000 ΕΚΤΡΟΦΕΙΣ,
1,5 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ**

Πρόκειται για το ερευνητικό έργο με τίτλο «Εκτροφή μικρών μηρυκαστικών για αποδοτι-

κόπτη και ανθεκτικότητα» (SMARTER, <https://www.smarterproject.eu/>) που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και συντονίζεται από το Εθνικό Ινστιτούτο Αγρονομικών Ερευνών της Γαλλίας (INRAE).

Σε αυτή τη μεγάλη συνεργατική προσπάθεια μετέχουν 13 χώρες με συνολικά 27 φορείς καθώς και 5.000 εκτροφείς, ενώ αντικείμενο της μελέτης είναι 1,5 εκατομμύριο αιγοπρόβατα 48 φυλών ανά την Ευρώπη, που αποτελούν το 20% των αιγοπροβάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (από τα συμπεράσματα της έρευνας, όμως, υπολογίζεται ότι θα επηρεαστεί το 70% των αιγοπροβάτων της ΕΕ).

Από την Ελλάδα μετέχει το Εργαστήριο Ζωοτεχνίας του Τμήματος Κτηνιατρικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου με επικεφαλής τον καθηγητή κ. Γιώργο Αρσένο, ο οποίος δηλώνει στο «Α»: «Κύριος στόχος του έργου είναι η ανάπτυξη και η εφαρμογή καινοτόμων στρατηγικών για τη βελτίωση της αποδοτικότητας και της ανθεκτικότητας των αιγοπροβάτων.

«Τόσο στην Ελλάδα όσο και στις υπόλοιπες χώρες που συμμετέχουν, πραγματοποιούνται έρευνες για την εύρεση νέων χαρακτηριστικών που σχετίζονται με την ικανότητα διαφορετικών γενεοτύπων ζώων να μεγιστοποιήσουν τη μετατρεψιμότητα της τροφής, την ανθεκτικότητα σε ασθένειες και τη δυνατότητα να προσαρμόζονται γρήγορα στις μεταβολές του περιβάλλοντος εκτροφής τους και στην κλιματική αλλαγή.

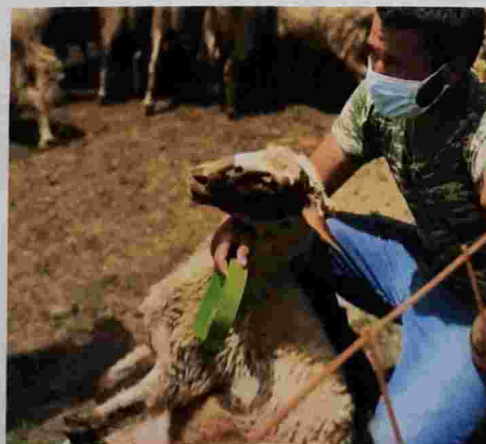
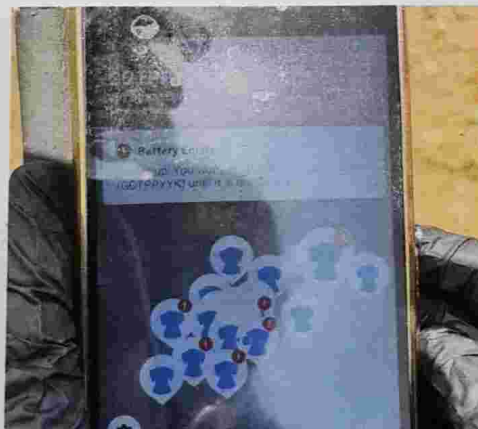
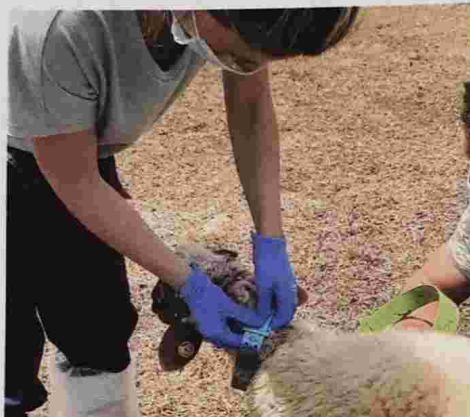
«Σημαντική παράμετρος που επίσης αποτελεί αντικείμενο έρευνας στο πλαίσιο του SMARTER είναι και η ευζωία των ζώων σε διαφορετικά συστήματα εκτροφής. Τα χαρακτηριστικά αυτά μελετώνται σε γενετικό επίπεδο σε ζώα που εκτρέφονται σε διαφορετικές χώρες, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν αλληλεπιδράσεις με άλλα παραγωγικά χαρακτηριστικά (π.χ. γαλακτοπαραγωγή, ανθεκτικότητα σε ασθένειες) αλλά και τις επιδράσεις που θα είχε η επιλογή τους σε οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο. Σε αυτή την προσπάθεια λαμβάνεται σημαντικό υπόψη η γνώμη των κτηνοτρόφων, οι οποίοι συμμετέχουν ενεργά».

ΤΙ ΘΑ ΔΕΙΞΕΙ ΤΟ GPS ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΚΟ ΠΡΟΒΑΤΟ

Στην Ελλάδα δίνεται έμφαση σε εγχώριες φυλές προβάτων (Καλαρρύτικο, Χίου, Φριζάρτα) και γιδιών (Εγχώρια, Σκοπέλου) με τη χρήση καινοτόμων εφαρμογών και τεχνολογιών.

Για να μελετηθεί η συμπεριφορά βόσκησης των εκτρεφόμενων προβάτων της Καλαρρύτικης φυλής, έχει επιλεγεί αντιπροσωπευτικό δείγμα ζώων σε δύο μονάδες, της οικογένειας Τόλια στο Μέτσοβο και της οικογένειας Μόκα στους Καλαρρύτες, ενώ σύντομα πρόκειται να ενταχθούν και ζώα από άλλες μονάδες στην ευρύτερη περιοχή της Ηπείρου.

Στα πρόβατα τοποθετούνται κολάρα με συστήματα δορυφορικού εντοπισμού (GPS),

μέσω των οποίων συλλέγονται δεδομένα τα οποία περιλαμβάνουν την καταγραφή της ημερήσιας διαδρομής, της χιλιομετρικής απόστασης, του υψόμετρου, της δυνατότητας αναζήτησης σκιάς στα δέντρα αλλά και της προτίμησης συγκεκριμένων φυτών, με ιδιαίτερη έμφαση σε εκείνα που μπορούν να λειτουργήσουν ως καύσιμη ύλη.

Τα δεδομένα αυτά θα συνδυαστούν με τη χημική ανάλυση δειγμάτων από τα φυτά του βοσκότοπου, την καταγραφή κλιματικών παραμέτρων και τη μελέτη του γονιδιώματος των ζώων με τη χρήση των πλέον σύγχρονων τεχνικών (OvineSNP50K).

Με αυτόν τον τρόπο πρόκειται να εξαχθούν πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με την προσαρμοστικότητα και την ανθεκτικότητα της φυλής στους ορεινούς όγκους της Ηπείρου αλλά και την ποιότητα του γάλακτος και του κρέατος που παράγεται.

Επιπλέον, θα αξιολογηθεί η δυνατότητα εφαρμογής νέων στρατηγικών γενετικής βελτίωσης των ζώων και αξιοποίησης της εκτροφής τους ως ένας εναλλακτικός τρόπος πρόληψης πυρκαγιών με ελεγχόμενη βόσκηση σε δασικές περιοχές.

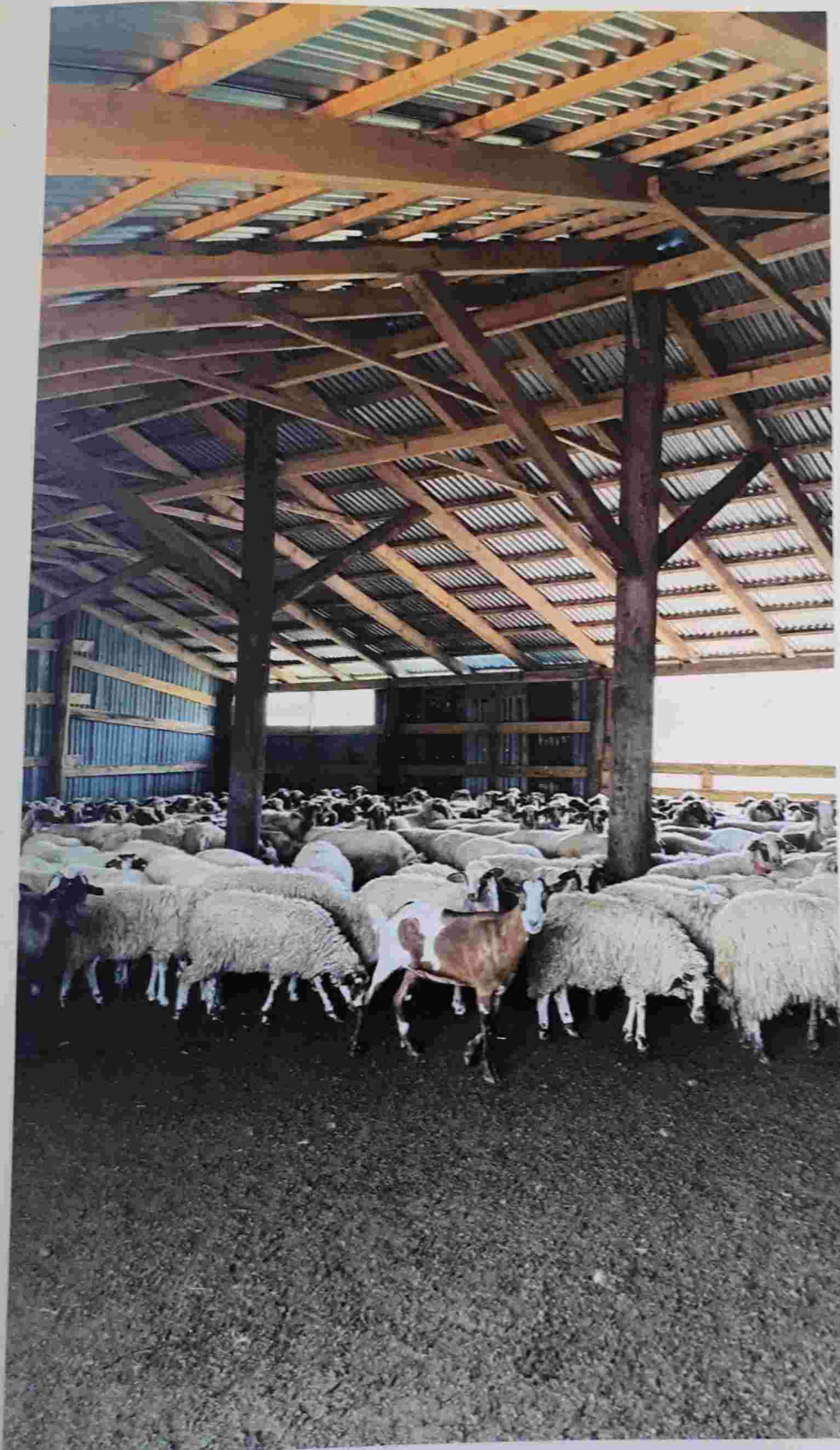
ΝΕΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΕΙΝΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

«Απώτερος σκοπός της ερευνητικής προσπάθειας είναι η ανάδειξη των εγχώριων φυλών τόσο από πλευράς γενετικής αξίας και ποιότητας των προϊόντων τους όσο και από πλευράς προσαρμοστικότητας και προστασίας του περιβάλλοντος», επισημαίνει ο κ. Γιώργος Αρσένος και προσθέτει:

«Ενόψει της κλιματικής αλλαγής και της αύξησης των πυρκαγιών που πλήττουν τη χώρα, η εκτροφή εγχώριων φυλών αιγοπροβάτων κρίνεται καθοριστικής σημασίας για τη βιωσιμότητα των ελληνικών οικοσυστημάτων και την οικονομική ενίσχυση των τοπικών πληθυσμών μέσω της παραγωγής προϊόντων ζωικής προέλευσης υψηλής προστιθέμενης αξίας. Βάσει όλων των παραπάνω, θα καταστεί δυνατός ο βέλτιστος σχεδιασμός νέων στρατηγικών για την ορεινή κτηνοτροφία της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής και την προστασία του περιβάλλοντος».

ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Ενδεικτικό της σημασίας του ερευνητικού έργου είναι ότι προ τριμήνου επισκέφθηκε τη μονάδα της οικογένειας Τόλια στο Μέτσοβο η τότε υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Φωτεινή Αραμπατζή, συνοδευόμενη από τον περιφερειάρχη Ηπείρου, κ. Αλέκο Κακριμάνη. Η κ. Αραμπατζή ανέδειξε τη μεγάλη, όπως τόνισε, σημασία των προγραμμάτων για τη γενετική ταυτοποίηση και βελτίωση των ζώων ελληνικών φυλών, για τα οποία, όπως τόνισε, έχουν εξασφαλιστεί σημαντικοί πόροι και από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης.

Οικογένεια Τόλια: Κτηνοτρόφοι για έναν αιώνα, στόχος η καθετοποίηση της παραγωγής

Κτηνοτρόφος 4ης γενιάς ο 26χρονος Αποστόλης Τόλιας συνεχίζει την παράδοση της οικογένειάς στην εκτροφή προβάτων. Η εκτροφή τους αριθμεί περί τα 1.000 πρόβατα της Καλαρρύτεικης φυλής, μιας παραδοσιακής ελληνικής φυλής, που, όπως εξηγεί στο «Α», δεν έχουν την παραγωγική δυνατότητα άλλων, διαδεδομένων και στην Ελλάδα πλέον, ευρωπαϊκών φυλών. ωστόσο η ποιότητα και η γεύση του γάλακτος και τους κρέατος δεν συγκρίνονται. Πρόκειται, προσθέτει, για πιο έξυπνα ζώα, τα οποία θέλουν χρόνο στη βοσκή. «Ακόμη και τον χειμώνα, θέλουν να βγαίνουν έξω για βοσκή, δεν μπορείς να τα έχεις κλεισμένα στον στάβλο», τονίζει. Ο κ. Απ. Τόλιας δηλώνει ότι η οικογένειά τους ανταποκρίθηκε θετικά στην πρόταση του κ. Γ. Αρσένου να συμμετάσχει στο πρόγραμμα -είναι η πρώτη φορά που μετέχουν σε κάτι ανάλογο-, από το οποίο αναμένει πολύτιμα συμπεράσματα για τη γενετική βελτίωση με στόχο την αύξηση της παραγωγής. Στόχος της οικογένειάς είναι η καθετοποίηση της παραγωγής τους προκειμένου, όπως επισημαίνει, να παίρνουν την υπεραξία της παραγωγής τους.